

S
T
O
R
I
E
N

CHIERMONNIKOOGzeeschuimers na 17 jaar op de koffie.

ERSCHELLINGwijkplaats der geuzen,
engelse overval op koopvaarders,
west-terschelling in brand gestoken.

ORLOGEN

RECREATIEDRUKTE ..eilanden onder de voet.

MILITAIRE OEFENINGEN

over
de

M
A
D
D
E
N

ATERGEUZEN

MELAND ...het drama bij HOLLUM.

IJKBREUK ..sâot van "Der Schimmelreiter" van TH.STORM.

UINAFSLAG ..west-vlieland verdween van de kaart.

NGELSEN

ATIONAAL LANDSCHAP

en: HONDEE

„HET LOF DER ZEE-HAERT“

EPPIE DAMARAN 50

p.bakelaar/a.c.bakker

penningm.: c.vinke

burgwal 22

bankrek.4699.06200

giro 4254985

- INHOUD:
- + TERSCHELLING, WIJKPLAATS DER GEUZEN.
 - + WEST-TERSCHELLING IN BRAND.
 - + OVERVAL OP KOOPVAARDERS.
 - + HET DRAMA BIJ HOLLUM.
 - + FRAGMENT HET LOF DER ZEE-VAERT.
 - + SLOT VAN "DER SCHIMMELRFITER".
 - + ZEESCHUIMERS VAN SCHIERMONNIKOOG NA 17 JAAR OP DE KOFFIE.
 - + WEST-VLIELAND VERDWEEN VAN DE KAART; MILITAIRE OEFENINGEN; RECREATIEDRUKTE.
 - + PROMOTIE-PERIKELLEN (F.VAN LARE).
 - + ADVERTENTIESTORM.
 - + VERDWENEN, MAAR NIET VERGETEN.
 - + DAMRUBRIEK. (P.BAKELAAR).
 - + STRIJD IN NHSB 2A WEER OPEN.

TUSSEN DE RAZENDE BOL EN ALTE MELLUM.

ZD werd één der nummers 47 t/m 51 aangekondigd. Nr.50 met dit waddenthema ligt vóór U, met de aantekening dat STORM de gezamenlijke noemer is geworden.

Stormen over de wadden dus; stormen die dijken en duinen bedreigen; stormen in de vorm van oorlogshandelingen; items die stormachtige reacties oproepen zoals recreatiedrukke, militaire oefeningen en plannen om Texel tot nationaal landschap te maken.....

Inclusief ook een fragment uit "Het lof der zee-vaert" van de prins der Nederlandse dichters Joost van den Vondel. Beeldend, kleurig, klankrijk schildert Vondel de storm op zee in klassieke vorm. Slaat U die pagina's niet over! De moeite loont.

F.VAN LARE komt met zijn bijdrage wel in een passende entourage terecht...

Het actuele dam-en schaakgebeuren heb ik ditmaal maar wat proberen samen te vatten. Dat de voorraad omslagen uitgeput raakte was U al opgevallen.

a.c.b.

Stormschadeverzekering?.....ASSURANTIEKANTOOR DE BOER.
 ZEGEL WEVERSTRAAT voor helden op sokken.
 Voor donderkruid, kogeldistels en zeeraket naar KORTENHOEVEN.
 Natte voeten? ...VELTKAMP bellen.
 Durft U de kastanjes uit het vuur te halen? NOTENBAR.
 GARAGE GRISNIGT.....waar niet geschipperd wordt.
 Wie voer er ook wèer met de bezem in de mast? BOEKH.PARKSTR.
 MAAS 4=6 heeft de prijzen de oorlog verklaard.
 Maritiem verleden bij H.VAN DER KLIFT.
 ZUIVELHANDEL BOON; ze lusten de Texelaars rauw!
 Gekielhaald? ...pleisters bij DROGISTERIJ VAN DER SLIKKE.

PROMOTIE-PERIKELLEN, een bijdrage voor een discussie.

Aanleiding.

Voor het seizoen 1981/82 heb ik het baantje van competitieleider voor de B-groep aangenomen. Een probleem waar ik mee geconfronteerd wordt, is de promotie,

Inleiding.

In onze club wordt gespeeld in twee groepen.

De A-groep speelt telkens met 8 mensen een halve competitie. Inclusief ruimte voor het uitspelen van afgebroken partijen komt het er op neer, dat deze competitie in 9 weken rond is. (soms in 8, zelden in 7 weken) Op deze wijze wordt er driemaal per seizoen een ronde gespeeld en wordt uiteindelijk de klubkampioen voor dat seizoen bekend.

Aan het eind van elke ronde degraderen de twee deelnemers met de minste punten en worden de opengekomen plaatsen ingenomen door twee spelers uit de B-groep.

De B-groep moet zich naar het schema van de A-groep richten. Deze B-groep (met op het ogenblik 13 spelers) krijgt dus maximaal 9 weken de tijd om uit te zoeken welke twee mensen mogen (moeten?) promoveren naar de A-groep, en dat drie maal per seizoen. Het is duidelijk, dat de B-groep in deze tijd niet zijn eigen halve competitie kan afwerken.

Ook om andere redenen zou dat niet kunnen. Niet alle B-groep spelers zijn elke week aanwezig en in de B-groep levert dat geen reglementaire nul op. Dat is ook goed zo.

In de B-groep bestaat geen verplichting om te komen.

PROMOTIE.

Er zijn dus drie factoren, welke van invloed zijn op de promotie. Twee hiervan zijn een kwestie van geluk. De eerste is een gegeven.

1. Niet alle spelers in de B-groep zijn even sterke spelers.
2. Niet alle spelers komen elke week om een wedstrijd te spelen.
3. De halve competitie wordt in geen geval volledig afgemaakt.

Op grond van deze drie factoren kan er een scheef beeld ontstaan bij de promotie. Het is simpel om te stellen, dat degene met het hoogste percentage gaat promoveren. Door de drie genoemde factoren is het heel goed denkbaar, dat een speler met 7 punten uit 8 wedstrijden ($87\frac{1}{2}\%$) eigenlijk een minder speelresultaat heeft gehaald dan iemand met 5 punten uit 6 wedstrijden. ($83,3\%$) Op dit moment beslist in feite de competitieleider en moet er soms tegen het eind van een ronde allerlei moeilijke partijen worden ingelast om een evenredig beeld te krijgen. Het is nauwelijks democratisch.

EEN VOORSTEL VOOR EEN ANDER SIESTEEM.

Om te kunnen (mogen, moeten) promoveren naar de A-groep moet aan een aantal voorwaarden worden voldaan.

1. De kandidaat moet in de betreffende ronde minstens 6 partijen uitgespeeld hebben. ($\frac{2}{3}$ van 9)
2. Er wordt een WEGINGSFAKTOR ingevoerd.

DE WEGINGSFAKTOR.

Ik ben ervan overtuigd, dat de spelers in de B-groep gezamenlijk een vrij nauwkeurig beeld hebben van hun eigen en andermans speelsterkte.

Aangezien de B-groep een wisselend aantal verschillende mensen zal bevatten, zal de speelsterkte aan het begin van elke nieuwe ronde moeten worden vastgesteld. Daartoe waarderen alle deelnemers van een ronde zichzelf en de anderen met een cijfer 1, 2 of 3, waarbij 3 de sterkste spelers aangeeft. (althans in de ogen van de individuele waardeerder)

Alle individuele beoordelingen worden opgeteld en dat zo verkregen getal wordt gedeeld door het aantal inzenders van beoordelingen. Op deze wijze ontstaat de persoonlijke wegingsfactor. In formule (voor de liefhebbers):

$$a_n = A \quad n = \text{aantal ingezonden waarderingen.}$$

$$a = \text{beoordeling van deelnemer a zijn speelsterkte.}$$

$$A = \text{persoonlijke wegingsfactor van deelnemer A.}$$

Om te zorgen, dat het verloop van een ronde de wegingsfactor niet beïnvloedt, moeten de lijstjes met de beoordelingen van de deelnemers uiterlijk tijdens de tweede wedstrijd van de betreffende ronde worden ingeleverd. Dat gebeurt (desgewenst anoniem) en de noodzakelijke administratie is voor mijn rekening.

Om te zorgen, dat er een redelijk nauwkeurige afweging van speelsterkte (en dus wegingsfactor) plaatsvindt, moet minstens 70% (bij 14 deelnemers 10 personen) van de deelnemers in de B-groep de lijstjes ingeleverd hebben.

De toepassing van de wegingsfactor is een kwestie van rekenen, (welk werk bij mij kan horen) en die ik met een voorbeeld duidelijk maak.

Er zijn in dit voorbeeld drie spelers met de wegingsfactoren A=1, B=2 en C=3.

wedstrijd	uitslag	punten	berekeningen		gecorrigeerde uitslag.
A-B	1-0	1 en 0	1x2	en 0x1	2 en 0
A-B	0-1	0 en 1	0x2	en 1x1	0 en 1
A-B	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ x2	en $\frac{1}{2}$ x1	1 en $\frac{1}{2}$
C-A	1-0	1 en 0	1x1	en 0x3	1 en 0
C-A	0-1	0 en 1	0x1	en 1x3	0 en 3
C-A	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ x1	en $\frac{1}{2}$ x3	$\frac{1}{2}$ en $1\frac{1}{2}$
B-C	1-0	1 en 0	1x3	en 0x2	3 en 0
B-C	0-1	0 en 1	0x3	en 1x2	0 en 2
B-C	$\frac{1}{2}$ - $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ en $\frac{1}{2}$	$\frac{1}{2}$ x3	en $\frac{1}{2}$ x2	$1\frac{1}{2}$ en 1

TENSLOTTE:

Wie ziet er voordelen en wie nadelen aan het voorgestelde siesteem?

F.VAN LARE.

LAATSTE NIEUWS.

Dank zij DE LANGE ROCHADE komt de spanning in de 2e klasse NHSB volop terug. Tenminste...indien de afgebroken partijen nog het nodige punt opleveren. De stand is $3\frac{1}{2}$ - $1\frac{1}{2}$ voorlopig. En als MSC 2 dan van MAGNUS weet te winnen staan er VIER ploegen gelijk aan kop. (0-0-0, MSC, AARTSWOUD en E.P.) In de zesde ronde MSC-0-0-0 en in de zevende en laatste ronde AARTSWOUD-MSC en MAGNUS-E.P zullen ongetwijfeld nog één of zelfs meer ploegen elimineren.

CLUBCOMP: TERPSTRA hoeft NIET te degraderen, terwijl als achtste man PAUL EELMAN gaat fungeren. (sterkte)

EN.....J.DROS won na zware strijd de PERIODETITEL 2e ronde.

TERSCHELLING, WIJKPLAATS DER GEUZEN.

In het najaar van 1569 liet een kleine vloot van vlieboten en hulken het anker vallen op Maklik-Oud, de destijds vermaarde en veilige reede aan de westzijde van der Schelling. Niet om des broods wille - want men telde onder hen mannen van hoge adel en grote rijkdom - maar door de bange nood der tijden moesten deze "schipluyden" in de late herfst zich blootstellen aan de gevaren van het zeemansleven. Omdat te land geen veiligheid meer was, waren deze ballingen, die Oranje en de Reformatie lief hadden, zeeschuimers geworden, levende op hun zwaard, voorzien van kaperbrieven van Prins Willem en bezielde met bittere haat tegen de Spanjaard. Vooral de wilde Noordzee hadden zij gekozen tot het veld van hun zwerftochten. En als zij bijwijlen de voet aan wal moesten zetten tot verkoop van de behaalde buit, dan liepen hun schepen een Engelse haven binnen, waar goede sier werd gemaakt.

Wat hun echter tot dusverre ontbrak, was het bezit van een vast punt, waar zij hun buit konden opstapelen en van waaruit zij tevens de vijand gemakkelijker konden bestoken. Met juiste blik zagen de Geuzen in de Waddeneilanden de daarvoor aangewezen plaats. Spoedig wapperde zowel op Terschelling alswel op Ameland de oranjevlag van de torens.

Wat al stoutigheden heeft het Geuzenvolk uit deze posten bedreven. "Zij drongen landwaarts in en richtten gewoonlijk hunne strooptochten tegen kloosters en kerken. Uitgelezen wijnen en bieren der kloosterlingen waren hun buit en de monniken en nonnen, zo zij enige waarde hadden (...), werden naar ter Schelling en Ameland gevoerd, om voor een goed rantsoen te worden losgelaten."

Met hun lichte vaartuigen kruisten zij voortdurend om de zeegaten. Het getal schepen die ze inrekenden was legio. En alles was van hun gading, zowel een armzalige hulk met stokvis, als een rijke Rigavloot met kostbare lading. Ze overtraden daarbij soms in hun kaapvaart het bevel van hun lastbrief. Het machtige Hanzeverbond ging zich er mee bemoeien.

Wat was er namelijk gebeurd? Zes Hamburgers, rijk bevracht met stukgoederen zoals wapens, zijde en kramerijen, zetten koers van Amsterdam naar de Duitse Hanzestad. Doch nauwelijks waren ze het Fliegat uit, of ze werden omringd door een zwerm kaperschepen van de Geuzen. 't Ging op een vechten, met dit gevolg dat verscheidene koopvaardijmatrozen sneuvelden en gevangen werden genomen. Slechts twee schepen wisten te ontkomen, maar de vier andere werden geplunderd en onder een woest vreugdegeschrei in brand gestoken.

Pogingen van de Spanjaarden om de Geuzen te verdrijven, mislukten. In 1576 verzamelde een Geuzenkapitein er nog 28 schepen met 600 koppen om daarmee een aanval op Oostmahorn te doen. Daarna verstomde het Geuzenrumoer tussen Flie en Borne.

ENGELSE OVERVAL OP KOOPVAARDERS IN HET VLIE;

WEST-TERSCHELLING IN BRAND GESTOKEN.

1666. Na de vierdaagse zeeslag hadden de Engelsen revanche genomen. De vloot van Tromp en de Ruyter had zich in de Zeeuwse wateren teruggetrokken. In een bericht van 13 augustus werd gesproken over 60 tot 70 Britse schepen, die voor Scheveningen waren gesignaleerd. Men vreesde zelfs een landing ergens op de Hollandse kust.

Het duurde tot 17 augustus voor de Engelsen bij het Vlie kwamen. Hun doel was de voorraden, die op Vlieland en Terschelling waren opgeslagen ten behoeve van de Staten en de Verenigde Oostindische Compagnie te vernielen. Op een verkenningstocht telde het jacht "Fanfan" maar liefst 170 koopvaarders die voor anker lagen, beschermd door slechts 2 oorlogsschepen....

Een speciaal eskader van 8 oorlogsbodems, 5 branders en 7 "kitsen" zeilde de rede op. Het grootste Hollandse oorlogsschip werd aangeklampt en spoedig ging dit vaartuig in vlammen op. Het tweede wist te ontkomen, raakte echter aan de grond en kon ook in brand worden gestoken. De drie resterende branders dreven daarop langs zij van drie grote koopvaarders, die spoedig in lichter laaie stonden.

Er ontstond onder de andere schepen grote verwarring. Vele schippers lieten de ankers kappen en probeerden nog een goed heenkomen te vinden, maar dit alles verergerde de chaos. Verschillende vaartuigen botsten tegen elkaar of dreven naar ondiepten waar zij vastraakten. De Engelsen bemanden een twintigtal sloepen en zetten de vluchtenden na. De gevolgen waren ontzettend: er werden ongeveer 150 meest rijkbeladen schepen in brand gestoken. Maar een tiental schepen wist te ontkomen.....

De volgende dag zou Vlieland het moeten ontgelden. Maar regen tijdens de nacht had het buskruit in de sloepen vochtig gemaakt en bovendien had men van gevangenen vernomen, dat het eiland weinig betekende. Op 20 augustus zetten elf compagnieën voet aan wal op Terschelling. Het was stil in de straten van West. Ieder had zich verscholen in de verre duinen of was "om Oost" gevlucht. Weldra was het dorp één vuurzee.

Nog geen drie weken later werd Londen door een grote brand geteisterd, die 13200 huizen in de as legde. Was 't wonder dat velen bij het vernemen van die tijding betuigden: "de Heere heeft Zijnen heiligen arm ontbloot"?

Van alle zijden heeft men getracht de nood der eilanders te verzachten. Na een jaarkonden de vredesklokken luiden. Rondom de oude stenen reus Brandaris stond toen al weer een vriendelijk groepje huizen.

6.

ZEESCHUIMERS VAN SCHIERMONNIKOOG na 17 jaar OP DE KOFFIE.

27 oktober 1726 vertrok het driemastschip "PROSPEROUS" uit Hellevoetsluis naar New Castle. Een w.n.w.storm stak op 28 okt. op, volgens de kapitein "een zeer zware storm met een zeer holle zee". Hij hield zijn schip gaande met de onderzeilen, doch dreef geleidelijk naar lager wal en was op 1 november ter hoogte van Ameland gekomen. De "PROSPEROUS" ging over stag en zeilde in noordelijke richting uit de kust.

Zaterdag 2 nov. ruimde de wind naar n.n.w., waardoor de kapitein zich genoodzaakt zag zijn schip "weer over stag te smijten, westwaarts over, dat hij daardoor vele see stortingen heeft moeten lijden en so water in zijn ruim ontvangen, waardoor hij 's morgens om agt uur weder Ameland heeft kunnen sien".

Begrijpende, dat een stranding onvermijdelijk zou zijn, trachtte de kapitein de "PROSPEROUS" het zeegat tussen Ameland en Schiermonnikoog binnen te loodsen. Deze riskante manoeuvre slaagde en des middags lag de "PROSPEROUS" veilig achter de gronden van het Friese zeegat ten anker bij de zandplaat Brakzand. Wel raakte het schip op deze plaat geboeid, maar het gevaar voor schip en opvarenden was geweken.

Doeh ziet, 's avonds komen 6 à 7 vaartuigen met tachtig Schiermonnikogers bemand, langs zij van de "PROSPEROUS". De eilanders enterden het Engelse schip, trachtten het scheepsvolk wijs te maken, dat hun schip gevaar liep, maakten zich meester van de wapens, kapten kabels, stengen en zeilen, bliezen de lantaarns uit en sleurden de kapitein van boord.

Terwijl de Schiermonnikogers de "PROSPEROUS" plunderden, bracht de kapitein de nacht door in de snik van Tjeerd Roelofs. Deze visserman had zelfs Konings wimpel meegenomen, hees deze op zijn snik en schreeuwde, dat hij de Engelse kapitein aan boord had, waarop de overige Schiermonnikoger strandrovers riepen: "Laat hij dan weer met zijn volk naar Engeland gaan om een nieuw schip te halen, wij zullen ondertussen dit nemen".

De Engelsen lieten het er niet bij zitten. Er volgde een monsterproces van jaren voor het Friese Hof tegen de Vrijheer van Schiermonnikoog.

De kapitein kreeg schadevergoeding (in 1743). Uit waardering zond hij zijn advocaat een zilveren melkkannetje met inscriptie, dat zich nu in het Fries Museum te Leeuwarden bevindt.

Men heeft jaren gedacht dat dit geschenk van de scheepskapitein Henry Stafford uit Exeter aan Georg Headdama, die zijn zaken heeft waargenomen bij de inwoners van Schier, een bewijs van dankbaarheid was wegens "geslaagde hulpverlening bij een scheepsramp"....Totdat uit oude archieven het tegendeel bleek!

DE AANKOOPCENTRALE heeft heel wat pijlen op de boog.

Op het aanspoelen van een vat wijn is niet te wachten. SL.DE WIT.

RAN TWEEWIELERS: een versnelling is uw bondgenoot bij tegenwind.

Naar verre kusten?.....REISBURO TEXEL.

CENTRA...waar vriend en vijand samenkomen.

Het drama op Ameland.

14 augustus 1979. Het station Hollum wordt om 20.25 gealarmeerd i.v.m. de stranding van een jacht op de Kofmansbult. De wind was zuidwest 7-8; er liep een sterke ebstroom.

Op het strand gekomen, wordt de bootwagen tot de waterlijn getrokken, waarna aan elke zijde van de wagen vier paarden voor een trekboom worden gespannen. Op een fluitsignaal van de walbaas trekken de achtpaarden de wagen in zee, tot ongeveer de bovenkant van de tracks (de rupswielen aan de zijanten, in het midden van de wagen) zich onder water bevindt. De paarden staan dan ca. 80 cm ofwel tot hun buik in het water, zelden verder.

In dit geval had de wagen echter teveel snelheid, zodat hij te ver doorreed en op de steile rand van de geul moet hebben gestaan. Gewoonlijk wordt aan de achterkant van de wagen een anker uitgebracht als het bijna of geheel laag water is. Dit wordt gedaan omdat de wagen dan dicht bij de geul kan komen en er kans bestaat dat hij in de geul wegglijdt. Hoewel het deze fatale avond bijna laagwater was, is dit nagelaten.

Nadat de boot was vrijgekomen, mislukte de manoeuvre met de paarden richting strand. De wagen ging rijden, en werd met de acht paarden die nog aan de trekbomen vastzaten, door de aanschietende zee meegesleurd.

Op de plaats waar later de dieren werden begraven, is een gedenksteen geplaatst.

De K.N.Z.H.R.M. ontving enorm veel reacties.

Aan giften kwam f.53000 binnen. Hierdoor hoefde op de onderlinge verzekering van de voerlieden op Ameland slechts een symbolisch beroep te worden gedaan. Het aanbod van Coca-Cola om voor nieuwe paarden te zorgen was een sympathieke geste. Er hoefde geen gebruik van te worden gemaakt.

Men heeft besloten met de paardentractie door te gaan o.a. wegens de traditie (sinds 1824) waar de voerlieden en alle andere Amelanders trots op zijn; het vormt een extra versterking van de teamgeest van de bemanning van het station Hollum. Paarden zijn goedkoop voor de Maatschappij, omdat de boeren de paarden voor hun bedrijf houden. Ook zijn paarden betrouwbaar en even snel als een tractor.

In de zomer van 1981 zag ik de Mr. ADRIAAN DE BRUINE afgemeerd liggen aan een nieuw steigertje in de BALLUMER BOCHT.

Er werden ook oefentochten mee gemaakt.

In verslag 126 (dec.'79) staat te lezen dat indien er aan de noordzijde van het eiland hulp moet worden verleend, het zeer veel tijd kost om rond het eiland te komen.

Bovendien schijnen houten strandreddingboten niet geschikt te zijn om langdurig in het water te liggen.

Waarschijnlijk ligt de Mr. A. de Br. nu wel weer in HOLLUM.

In BALLUM was vroeger een stoeterij. Om het plaatselijke ras te verbeteren zijn daar ook ooit wel hengsten van Engels ras uit de voormalige stoeterij van de koning in Borculo geplaatst. De vroegere "Amelander" was een zgn. Holsteiner kromkop.

WEST-VLIELAND VERDWEENEN VAN DE KAART.

In 1688 lag dit dorp nog op enige afstand van de zee. Rond 1600 werd het door OOST-VLIELAND overvleugeld. Voor de ondergang zou de zee echter zorgen. In 1700 had West 150 huizen, in 1712 waren er nog ongeveer 100, bovendien in bouwvallige staat en bewoond door een zeer arme bevolking. Onder de bewoners telde men maar liefst 60 weduwen! Daarvan werden de meesten door de diaconie wat ondersteund.

In 1714 stortte de kerk in. De stormvloed van 1714 waren beslissend. In 1736 werden de laatste huizen ontruimd. In 1756 stond op de plaats waar het dorp gestaan had, al 15 vadem water.

MILITAIRE OEFENINGEN.

Het inventarisatierapport "DE WADDENZEE TEN VOETEN UIT", (samenvatting van dl.1 van de interprov. structuurschets voor het waddengebied) vermeldt het volgende:

VLIELAND: Op de Vliehors is een schietkamp van de Cavalerie waar met tanks wordt geoefend (soms ook in de avonduren). Door de Luchtmacht en de NAVO-partners worden boven de Vliehors schietoefeningen vanuit vliegtuigen gehouden. Er worden explosieve en niet-explosieve bommen afgeworpen en er worden nucleaire operaties nagebootst.

TERSCHELLING: De Luchtmacht en de NAVO-partners houden op de Noordvaarder schietoefeningen met boord-kanonnen en raketten.

GRONINGER WAD: Over het oostelijk gedeelte van het Waddengebied loopt een NAVO-laagvliegroute.

RECREATIEDRUKTE.

UIT: "EILANDEN ONDER DE VOET" van de werkgroep recreatie van de Landelijke Vereniging tot Behoud van de Waddenzee.

De gemiddelde PADDICHTHEID is op AMELAND het grootst. Die nam in 6 jaar (van 1969 tot 1975) toe met 60%. Dat was op TEXEL 10%, TERSCHELLING 40%, VLIELAND 35% en op SCHIERMONNIKOOG 15%.

Er wordt van luchtfoto's gebruik gemaakt om het ontstaan van paden, die niet door de beheerder zijn aangelegd, te registreren. Voor het kuddedier MENS zal Staatsbosbeheer (en ook R.W.) nog heel wat prikkeldraad moeten plaatsen in de toekomst.

Overigens: Op Ameland is maar 414 ha in beheer bij S.B.B., en dat is in hoofdzaak nog bos ook. Het overgrote deel van dit eiland is in beheer bij DOMEINEN.

De luchtfoto op bladzijde 7 van genoemd boekje (de Koog) spreekt boekdelen.

Van de camping LOODSMANSDUIN moet men er in de volgende druk ook maar een van opnemen.

FRAGMENT UIT "HET LOF DER ZEE-VAERT" van JOOST VAN DEN VONDEL.

Als onverwacht de wind versucht langs 't sandige oever,
 De locht betreekt, en dooft de sterren langs hoe droever.
 En steekt syne ooren op, en gaet den Oceaen
 Met dicken nevelen bevatten, en beslaen:
 Mengt Zee, en Hemel t'saem, plasregenen, en buyen.
 Het Oost is tegen 't West, en 't Noorden tegen 't Zuyen.
 Den Opgang d'Ondergang al bulderende ontseyt.
 De Middagh huylt en raest. De Middernacht die schreyt.
 De barning woed aen 't strand, op Syrten, en op platen.
 De Winter is ontboeyt. De stormen uytgelaten,
 Vermeestren Aeolus; die twijffelt of 't Geval
 Van Hemel, Aerde, en Zee een Chaos brouwen sal.
 De vloed weerstreeft den wind. De winden aen het hollen
 Omwentelen den vloed, en doen de golven rollen.
 Waer waendy blijft mijn schip ghedreven van den Nood,
 Geworpen in den muyl, en kaecken van de dood?
 Men isser drock in 't werck met strijcken, pompen, hoosen,
 Met kerven, klutsen, slaen, met binden, klimmen, loosn.

-
- steekt syne ooren op: steekt op.
 - bevatten en beslaen: omhullen en bedekken.
 - de middagh: het zuiden, de zuidenwind.
 - de middernacht: het noorden, de noordenwind
 - barning: branding; Syrten: klippen.
 - de winter: het stormweer (in de Middellandse Zee openbaart de winter zich hoofdzakelijk in stormweer).
 - Aeolus: de god van de wind; 't Geval: het noodlot.
 - waer waendy: waar, denkt ge ; van den Nood: door het noodlot.
 - klutsen: kloppen, timmeren; loosn: losmaken.
-

Als katten in het want met schoentjes van HOOGERHEIDE.
 DE SPORTSHOP: een schot in de roos.
 Nog even lekker schranzen in PLFF-INN.
 MOERBEEK PARKSTRAAT kan u model kleden.
 En de kok zwaaide met het keukenmes van ZEGEL PARKSTRAAT.

MSC in den Helder heeft 95 leden (senioren) plus 40 adspiranten.
 CONTRIBUTIE daar f.120,- per jaar. Enkele leden verdienen met
 de TOTO f.1500 à f.2000 voor de club, per jaar ook.

Nu lydet achter last, nu voren, nu ter sy.
 De Zee vergeet haer perck, En Nereus eb en ty.
 Nu hanget aen een berg, Nu breeckt de mast de wolcken.
 Nu slijckt den Hel het op door 't slorpen van de kolcken.
 Men vloecht 't gewenschte land al schrickt men voor den plas.
 't Schip luystert nae geen roer, na Stuurman, nocht kompas.
 De kunst is overheert. Gelijk wanneer door tooren
 't Janitser schuym verhit, wil na geen Sultan hooren,
 En schuymbeckt, dreyght, en driescht, en stamp, en huylt, en woelt,
 Tot met der Bassen bloed sijn wraecklust word ghekoelt:
 Mijn Tiphys vaeck aldus, sijns ondancx, de gemoedren
 Der Watergoon versoent, met d'ingeladen goedren,
 En licht ter nood scheeps last, en sijne masten kerft,
 Smackt willigh over boord het gene hy noode derft,
 En worstelt by den tast, en hoort de touwen gieren,
 Verneemt geen hemels licht, nocht siet geen baeckens vieren:
 Of soo hem licht gebeurt, 't zijn blixemen met kracht
 Geslingert van Juppijn in 't droefste van den nacht:
 Tot traegh de dagh aenbreeckt: die hem te moet gaet voeren
 't Geen met medoogen soude een steenen hert beroeren:
 d'ontrampeneerde vloot, verbaest, en afgeslooft,
 Van seyl van treyl, van roer van snoer, van mast berooft,
 Gesloopt, versand, gestrand, op riffen, en op scheeren:

- Nu lydet achter last: nu is het schip achter in gevaar.
- haer perck: haar grens; Nereus: een zeegod.
- Nu hanget aen een berg: nu hangt het schip aan een hoge golf.
- den Hel: de afgrond.
- De kunst is overheert: de stuurkunst is overmeesterd, overwonnen.
- 't Janitser schuym: de Janitsaren die het schuim zijn van het Turkse leger.
- driescht: te keer gaat.
- Bassen: oudere naam voor de Turkse pasja's.
- Mijn Tiphys: mijn stuurman.
- sijns ondancx: tegen zijn zin, gedwongen.
- sijne masten kerft: hakt zijn masten om. (omdat hij de zeilen niet kan inhalen)
- en licht ter nood: en maakt in de nood lichter (overboord gooien)
- siet geen baeckens vieren: ziet geen bakens licht geven.
- Juppijn: Jupiter.
- die hem te moet gaet voeren: die hem zal laten zien.
- beroeren: ontroeren; d'Ontrampeneerde vloot: de ontredderde vloot.
- verbaest: ontzet, verward.
- van seyl van treyl: van 't hele tuig.
- Gesloopt: afgebroken; versand: op 't zand gelopen.
- scheeren: rotsachtige plaatsen op de kusten.

Wanhopige die hulp in 't uysterste begeeren,
En hangen van een roots, of swemmen op een planck,
d'Een levend, d'ander dood, versopen, flaeu, en kranck,
En andere die stijf van vreesse sijn gekrompen,
En wachten op het jongste, en houden 't op met pompen,
En smeecken noch van verre om bystand met een schoot,
En and're die gepropt sieltoogen in een boot.
Help Proteus! wonder is 't dat sterffelijcke menschen
Noch smalen op den ploegh, en om een Zeelucht wenschen.

Niet minder is 't gevaer, wanneer dat mijn Pinas
Nu in den afgrond stort, nu slaet den Noorder As,
En voor sijn anckers rijd, en hoort de golven klotsen,
Ontrent een strand omheynt met eysselijcke rotsen.
Als Corus 't water stuuwt, en opjaegt uyttet ruym,
En mijn Maetroosen zijn begraven onder 't schuym
Een etmael twee of drye, en door 't langdurig stoocken
't Plechtancker naulijcx vat, en alle kabels roocken,
En branden door 't geweld van schuren sonder maet,
Ja breecken vaeck van een gelijk een dunne draed.
't Armdicke touw men viert vaeck tweemaal honderd vadem,
En jonnet ruymmer bot om halen synen adem.

-
- roots: oudere vorm naast rots; swemmen: drijven.
 - versopen: doordrenkt; flaeu: uitgeput.
 - op het jongste: op het laatste ogenblik.
 - houden 't op: houden het schip boven water, houden het leven.
 - schoot: schot.
 - gepropt: op elkaar gepropt; sieltoogen: in doodsangst zijn.
 - Proteus: een zeegod.
 - mijn Pinas: mijn schip. (een pinas is eigenlijk een galei)
 - nu slaet den Noorder As: dan weer de hemel raakt.
 - Corus: de noordwestenwind; uyttet ruym: uit het zeeruim.
 - stoocken: bestoken, bestookt worden.
 - 't Plechtancker naulijcx vat: 't noodanker nauwelijks pakt.
(het anker van de voorplecht wordt alleen in uiterste nood gebruikt)
 - sonder maet: mateloos, voortdurend.
 - en jonnet ruymmer bot: en laat 't wat meer vieren (het touw).
(bot vieren of bot gunnen=ruimte geven).

12

TWEE MAANDEN DAMMEN EN SCHAKEN IN VOGELVLUCHT.

- ++ Damclub Texel won met 10-6 van Vios Zwaagdijk. Daarmee wist het het vege lijf in de 1e klasse te redden. Overwinningen van P.BAKELAAR-W.BAKKER-M.VITTALI, remises van J.VAN HEERWAARDEN, J.TRAP, R.BROUWER, J.HOOYBERG en verlies van C.VINKE (desondanks hoge bondsscore).
- ++ EN PASSANT I met $5\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ langs Schaakmat in Noord-Scharwoude. Winst voor J.DROS, M.VITTALI, P.BERGMAN, A.TERPSTRA (alweer) remises voor G.VAN ES, J.ROMMETS, A.BAKKER (invaller) terwijl W.HOEKMAN het punt cadeau deed.
- ++ EN PASSANT II won van ATTAQUEER II. E.P.II had invallers voor HOOYBERG en BAKKER. Uitslag 5-3. Voor de punten zorgden H.ELZINGA, F.VAN LARE, P.CORNELISSE, en E.DE VISSER. Voor de halfjes M.WITTE en H.VAN DAALLEN. Twee nullen ontsierden het formulier: F.VAN TATENHOVE liet zich flessen en W.PRANGER liet zich het bos insturen.
- ++ Tweede periode schaakcomp. nadert het einde. J.DROS en G.VAN ES geven elkaar bijna niets toe, close finish opnieuw. Degradatie uit A voor E, de Visser en..A.Terpstra. Promotie uit B: het geheim van F.v.Lare.
- ++ Van de nieuwe leden zijn H.BROEKEMA en allicht ook L.ALBERS inmiddels geacclamatiseerd.
- ++ Flink leven in de "brouwerij" bij de dammers mede door R.BROUWER en A.BROUWER, terwijl BIEM zich af en toe voor de leeuwen voelt geworpen. Zorg, dat ze een zware kluif aan je hebben, Biem.
- ++ Een ultieme poging om een jeugdgroep schaken van de grond te krijgen bracht 15 kerels naar de Schakel. Tussen 7 en 8 wordt er geknokt naar het leven!
- ++ Er was enige begeleiding voor T.V.-cursisten. Van de 35 ingeschrevenen maakten er maar enkelen gebruik van. Vier keer draaide dat: gerund door E.de Visser, M.Witte, F.van Tatenhove en ondergetekende.
- ++ In nummer 51 komen de financiën aan bod; ook een overzicht van de bondswedstrijden NHSB 2A en 4A. Het thema "Brieven van emigranten" moet vervallen. Alternatief?????

TEXEL EEN NATIONAAL LANDSCHAP?

Laat ik op mijn hoede zijn en niemand uit zijn (recreatie)tent lokken. De plaatselijke politieke barometer stond vlak voor de kerst nog duidelijk op "STORM". Laat ik volstaan met de constatering dat Texel op OUWE SUNDERKLAAS nog jaren met landschapsparkideeën (EN Teso) uit de voeten kan.

HET OPEN BOEK voor vierdaagse en andere zeeslagen.
Wie wil er mee naar Wieringen varen? MUZIEKHANDEL KOK.
TROMP legt de zeemeermin aan de ketting
Dat kreeg een lekkere lik van GRAAF'S VERFCENTRUM.
MOERBEEK HOGERSTRAAT voor een dijk van een tapijt.

(op dinsdag 12 januari is die storm over de Groeneplaats gegaan; zie mijn commentaar in de T.C.van 19 januari)

De Werkgroep Amnesty International afdeling Texel, probeert deze aandacht te vestigen op gebeurtenissen die betrekking hebben op het "schrikspel" wat gespeeld wordt door overheden in die landen waar danig de regelgele overtreden worden.

Er zijn landen, o.a. Guatemala, El Salvador, Mexico, Chili, Argentinië, Bolivia, Paraguay, Kenya, Zimbabwé, Ethiopië, Zaïre, Zuid-Jemen, Filippijnen en Afghanistan, waar jaarlijks honderden en in sommige gevallen zelfs duizenden mensen "verdwijnen".

Met name in de afgelopen tien jaar (hoewel het verschijnsel veel eerder heeft de term "verdwijningen" nog een heel andere betekenis gekregen.

Overheden hebben doelbewust duizenden mensen laten verdwijnen en nog steeds zullen deze overheden misschien zeggen dat de persoon is weggelopen of ondergedoken.

De getuigenissen van de

personen die zijn teruggekeerd van zo'n "verdwijning" geven echter een heel andere werkelijkheid weer.

In landen concentratiekampen waar verdwenen personen maanden of lange jaren vastgehouden, gemarteld, en in vele gevallen uiteindelijk gedood. In sommige landen is het, o.a. door van politieke misdrijven door de overheden voortgezet het gebruik van een wapen, dat welke misdaad ook het is, de overheden niet in staat stelt de misdrijven te onderzoeken, te veroordelen, of te straffen.

De Werkgroep Amnesty International heeft de politieke misdrijven van de afgelopen jaren in het licht van de mensenrechtenverdragen, waarvan de meest bekende de Verdragen van Genève, de Verdragen van 1948 en 1954, de Verdragen van 1966, de Verdragen van 1978, de Verdragen van 1984, de Verdragen van 1988, de Verdragen van 1992, de Verdragen van 1994, de Verdragen van 1996, de Verdragen van 1998, de Verdragen van 2000, de Verdragen van 2002, de Verdragen van 2004, de Verdragen van 2006, de Verdragen van 2008, de Verdragen van 2010, de Verdragen van 2012, de Verdragen van 2014, de Verdragen van 2016, de Verdragen van 2018, de Verdragen van 2020, de Verdragen van 2022, de Verdragen van 2024, de Verdragen van 2026, de Verdragen van 2028, de Verdragen van 2030, de Verdragen van 2032, de Verdragen van 2034, de Verdragen van 2036, de Verdragen van 2038, de Verdragen van 2040, de Verdragen van 2042, de Verdragen van 2044, de Verdragen van 2046, de Verdragen van 2048, de Verdragen van 2050, de Verdragen van 2052, de Verdragen van 2054, de Verdragen van 2056, de Verdragen van 2058, de Verdragen van 2060, de Verdragen van 2062, de Verdragen van 2064, de Verdragen van 2066, de Verdragen van 2068, de Verdragen van 2070, de Verdragen van 2072, de Verdragen van 2074, de Verdragen van 2076, de Verdragen van 2078, de Verdragen van 2080, de Verdragen van 2082, de Verdragen van 2084, de Verdragen van 2086, de Verdragen van 2088, de Verdragen van 2090, de Verdragen van 2092, de Verdragen van 2094, de Verdragen van 2096, de Verdragen van 2098, de Verdragen van 2100.

De Werkgroep wil de wereldwijde aandacht vestigen op deze misdrijven die te straffen door middel van het sturen van berichten naar de betreffende autoriteiten in die landen die "verdwijningen" doen.

De Werkgroep wil de wereldwijde aandacht vestigen op deze misdrijven die te straffen door middel van het sturen van berichten naar de betreffende autoriteiten in die landen die "verdwijningen" doen.

U kunt zich met een briefkaart opgeven voor deelname aan de maandelijkse
Aktie. U krijgt dan elke maand een stencil waarin een oproep tot actie
staat voor slachtoffers van "verdwijningen", en een brief of kaart aan
een regering.

U hoeft voor deze aktie geen lid te zijn van A.I. en er zijn geen kosten
aan deze maandelijkse toezending verbonden.

Adres: Amnesty International
Postbus 61501
1005 HM Amsterdam

Ondervermelding van: "Maandelijkse aktie tegen verdwijningen".

Werkgroep A.I.
Afd. Texel,
Deer. Jenneke W. Dank
Vloedlijn 11,
Den Burg Tel. 410

NIEUWJAARSDAM-ENSCHAAKTOERNOOI OOSTEREND.

UITSLAGEN BIJ DE JEUGD:

- DAMMEN groep A: 1. Marc Drijver 2. René Boogaard 3. Harold Hengsdijk 4. Ger Vlaming 5. Kl. J. Daalder 6. A. v. d. Vis
- groep B: 1. Robert Schulze 2. Robert Boogaard 3. Ronald Brouwer 4. André Timmer 5. Pieter Drijver
- groep C: 1. Marjan Brouwer 2. Stephan Boogaard 3. John Drijver 4. John Ran 5. Robert van Dijk
- groep D: 1. Jan Eelman 2. Martin Daalder 3. Arnold Kaercher 4. Gideon Boogaard 5. Jan Kuiper.

- SCHAKEN A: 1. NIEK WITTE 2. Edwin Boogaard 3. WIJNAND BARETTA 4. Jacco Kuitert
- B: 1. Erik Boogaard 2. Marcel Visser 3. ARTHUR ELZINGA 4. H. Kolijn.
- C: 1. P. de Wolf 2. Ruud Schraag 3. Mathijs Beekman 4. NORBERT KAGER 5. RICHARD MAAS 6. Arno Kolijn
- D: 1. Jan Drijver 2. RUDY VAN DER WETERING 3. JACOB VAN HEERWAARDEN 4. I. Vittali 5. Bart Barnard 6. Jan Rikus Jansen.

Een groei van 15 deelnemers vergeleken bij vorig toernooi. En dat komt dan door de deelname van de 20 schakers. Zeven daarvan afkomstig uit de jeugdgroep van En Passant. Mag men I. Vittali daar ook niet een beetje bij rekenen? En JAN RIKUS was er ook een goeie maand bij. NANCO was met vakantie, anders had ie ook zeker meegespeeld.

HOE KRIJGEN WE DIE SLAPENDE DAMMERTJES IN EN ROND DEN BURG EENS WAKKER ??? DAT SNURKT NU ECHT VEEL TE LANG....

THEODOR STORM: "DE MAN OP DE SCHIMMEL" 1887 (slot).

.....Het was kort voor Allerheiligen. De hele dag had het hard uit het noordwesten gestormd. 's Avonds stond er een halve maan aan de hemel, donkerbruine wolken joegen er langs voort.

.....
De dijkgraaf Hauke Haien joeg op zijn schimmel op de dijk toe. De smalle weg was grondeloos, want de vorige dag was er een ontzaglijke regen gevallen. Toch scheen het, of de natte, zuigende klei de hoeven van het dier niet in het minste tegen konden houden en of het op vaste zomergrond liep.

In wilde jacht dreven de wolken langs de hemel. Onder hem lag het wijde polderland als een onherkenbare woestenij vol onrustige schaduwen.

Van het water achter de dijk kwam steeds geweldiger een donker geraas, dat al het andere scheen te willen verslinden.

"Vooruit, schimmel!" riep Hauke. "We rijden onze ergste rit!"

Plotseling leek de storm even te gaan liggen. Dat duurde echter maar een seconde, met vernieuwde woede kwam de storm terug. Maar in dat ogenblik was er toch het geluid van mensentemmen en van angstig hondengeblaf tot hem doorgedrongen.

Hij wendde het hoofd om en keek naar het dorp..

Bij het doorbrekende maanlicht zag hij, hoe op de terpen en voor de huizen verscheidene mensen rondom hoogbeladen wagens bezig waren, hij zag onduidelijk andere wagens snel in de richting van de hogere geestgrond voortbewegen.

Het geloei van runderen trof zijn oor. Die werden uit de warme stallen gedreven.

"God zij dank, ze zijn bezig zichzelf en hun vee te redden! ging het door hem heen, en toen, met een wilde angstschreeuw:

"Mijn vrouw! Mijn kind!...Nee, nee, tot op onze terp kan het water niet stijgen!"

Dit duurde alles slechts een ogenblik, als in een visioen vloog alles aan hem voorbij.

Een vreselijkestortvloed van vlagen kwam brullend van de zee aangestoven. Ros en ruiter stormden deze tegemoet, bij de toeweg op, die naar de kruin van de dijk voerde.

Boven gekomen, bracht Hauke met grote moeite zijn paard tot staan. Maar waar was de zee? Waar was Jeverssand? Waar was het land aan de overzijde? Hij zag slechts bergen water vóór zich, die dreigend naar de nachtelijke hemel rezen, die in deze verschrikkelijke schemering boven elkaar uit torenden en over elkaar tuimelend uiteen sloegen tegen de vaste wal. Met witte koppen kwamen ze opzetten, huilend, alsof uit hen de schreeuw van alle dieren der wildernis naar buiten brak.

De schimmel, zijn voorbenen in de lucht werpend, snoof met wijdgeopende neusgaten tegen dit helse lawaai in.

Duizelend voelde de ruiter toen, dat alle mensenmacht hier zijn einde vond en dat nu de eeuwige nacht, de dood, het niets, over de aarde zou komen. Maar hij wist zich te vermannen: dit hier was immers een stormvloed, het kwam alleen, doordat hij zoiets geweldigs nog nooit had gezien. Zijn vrouw en zijn kind zaten veilig op de hoge terp! En zijn dijk - trots hief hij het hoofd tegen de wind - de Hauke-Haiendijk, zoals de mensen hem noemden, zou kunnen tonen, hoe men dijken bouwen moest!

Doch....wat was dat? In de hoek tussen beide dijken hield hij het paard weer in. Waar waren de mannen, die hij hier had opgesteld, die hier de wacht moesten houden? Hij keek het noorden in, langs de oude dijk, want ook daarheen had hij er enigen gezonden. Maar hij zag niemand, alleen het stormgeweld en het bruisen van de zee, dat uit onmetelijke verten kwam aangebulderd.

Hij wendde zijn paard om en reed terug. Hij kwam weer bij de verlaten hoek en liet zijn blik langs de nieuwe dijk gaan. Hij zag het duidelijk: hier rolden de golven minder dreigend aan, het scheen wel, alsof hier plotseling ander water was dan bij de. "Die houdt het wel!" mompelde hij, de trots om deze overwinning deed hem inwendig lachen.

Deze lach verging hem snel, toen zijn blik verder langs de dijk gleed: bij de noordwesthoek.....wat was dat daar? Wat wemelde daar zo door elkaar?....Het waren mensen, daar was geen twijfel aan! Wat wilden die daar, wat voerden ze aan zijn dijk uit? Heftig drukte hij de schimmel de sporen in de zijde en het dier vloóóg met hem er op af. De wind kwam terzijde, nu en dan drongen de vlagen zo geweldig op hen aan, dat ze bijna van de dijk in de nieuwe polder geslingerd werden, doch paard en ruiter wisten waar ze reden.

Reeds ontwaarde Hauke nu, dat daar zeker wel een paar dozijn mannen druk bezig waren, reeds zag hij duidelijk dat er een geul dwars over de nieuwe dijk gegraven was, Met geweld bracht hij zijn paard tot stilstand. "Halt" schreeuwde hij. "Halt! Wat voeren jullie daar uit?"

Toen ze zo plotseling de dijkgraaf tussen zich in zagen, lieten ze van schrik de spaden rusten. De storm slingerde hun zijn woorden naar het hoofd. Hij zag wel dat verscheidenen antwoord wilden geven. Hij zag ook hoe ze daar heftige gebaren bij maakten, maar ze stonden links van hem en de storm veegde alles wat ze zeiden, weg.

Dicht op elkander drongen ze en de wind raasde, raasde. Met een snelle blik mat Hauke de geul en de stand van het water, dat ondanks het nieuwe profiel bijna tot aan de kruin van de dijk opspatte en paard en ruiter oversproeide. Hij zag: nog maar een tiental minuten werken en de vloed zou door de geul naar binnen dringen en de zee zou de Hauke-Haienpolder weer in bezit nemen!

De dijkgraaf wenkte één van de arbeiders naast zijn paard. "Nu, spreek op!" riep hij. "Wat voeren jullie hier uit? Wat betekent dit?"

En de man schreeuwde daar tegen in: "We moeten de nieuwe dijk doorsteken, dijkgraaf! Anders gaat de oude er aan!" "Wat moeten jullie?"

"De nieuwe dijk doorsteken!"

"En de polder onder laten lopen? Welke duivel heeft jullie dat bevolen?"

"Nee, dijkgraaf, geen duivel! Heemraad Ole Peters is hier geweest, die heeft het ons opgedragen!"

Een hevige toorn schoot Hauke naar de ogen.

"Ken je me?" riep hij uit. "Waar ik ben, heeft Ole Peters niets te bevelen! Weg met jullie! Op jullie plaatsent Ieder op de plaats, die ik hem aangewezen heb!"

En toen ze nog weifelden, sprong hij met zijn paard midden tussen hen in.

"Weg met jullie, vort, naar je grootmoeder of naar die van de duivel!"

"Pas op, dijkgraaf!" riep er een uit de hoop en hij sloeg met zijn spade naar het razend rondtollende paard.

Maar een slag met de hoef slingerde de spade uit zijn hand, een andere kerel sloeg tegen de grond aan.

Toen klonk er plotseling een schreeuw uit de rest van de groep op, zoals die slechts in doodsangst een menselijke keel ontsnappen kan.

Een ogenblik was iedereen, ook de dijkgraaf, als verlamd. Een arbeider hield zijn arm uitgestrekt als een wegwijzer. Naar de noordwesthoek wees deze, de hoek waar beide dijken samenkwamen. Niemand sprak of riep. Slechts het geweld van wind en water was te horen.

Hauke draaide zich in zijn zadel om: wat gebeurde daar?

Zijn ogen gingen wijd open.

"Grote God! Een breuk in de oude dijk!"

"Jouw schuld, dijkgraaf" riep een stem uit de groep.

"Jouw schuld! Neem dat mee voor Gods troon!"

Het boos-rode gezicht van Hauke was ineens doodsbleek geworden. De maan, die er zijn licht op wierp, kon het niet nog bleker maken. Zijn armen vielen slap. Hij wist nog nauwelijks dat hij de teugels hield. Dit duurde echter slechts een ogenblik. Dadelijk richtte hij zich weer op. Hij steunde zwaar. Toen wendde hij zwijgend zijn paard. De schimmel snoof luid en raasde daarna oostwaarts over de dijk met hem weg.

Haukes blik vloog scherp naar alle kanten.

Kwellend pijnigde hem de vraag: Wát voor schuld zou hij voor Gods troon moeten dragen? Het doorsteken van de nieuwe dijk - misschien? - ze zouden het klaar gekregen hebben, als hij hun geen halt toegeroepen had. Maar.....er was nog iets, het schoot hem snijdend door het hart, hij herinnerde het zich maar al te goed! Wat hij had nagelaten, de vorige zomer, alleen omdat Ole Peters zo'n grote mond had opgezet. Dààr lag zijn schuld! Hij alleen had de zwakte van de oude dijk onderkend! Ondanks alles had hij versterking daarvoor moeten doorzetten, zoals hij wist dat die dijk het nodig had.

"Heer, mijn God!" riep hij plotseling door de storm heen, "Ja, ik beken het, ik heb mijn plicht verzuimd, ik heb mijn ambt slecht vervuld!"

Aan zijn linkerhand, dicht bij de hoeven van het paard, raasde de zee. Vòòr hem, en nu in een dichte duisternis, lag de oude polder met zijn terpen en zijn vertrouwde huizen, het bleke licht van de nacht was nu geheel gedoofd, slechts van één plek drong een lichtschijs door het duister tot hem door. Het ging als een vertroosting door zijn hart: dat licht moest van zijn eigen huis komen, het was als een groet van vrouw en kind! God zij geloofd en geprezen, die beiden zaten gelukkig veilig op hun hoge terp. De anderen waren stellig reeds in het hoge dorp op de geest aangekomen.

Van die kant zag hij zoveel lichtjes schijnen, als hij daar nog nooit had waargenomen..Ja, zelfs hoog in de lucht zag hij er een, dat zou wel van de kerktoren schijnen.

"Ze zullen nu wel allemaal veilig zijn", zei Hauke tot zichzelf. "weliswaar zal op menig erf het huis verloren gaan, en er zullen slechte jaren voor de overstroomde landerijen komen, sloten en sluizen zullen weer in orde gebracht moeten worden!"

Nu keek hij zijwaarts naar de nieuwe polder. De zee schuimde om deze heen, maar binnen de dijk lag alles in een nachtelijke vrede. Onwillekeurig drong een juishemd geluid uit zijn borst: "De Hauke-Haiendijk h udt het, en hij zal dit na honderd jaar ook nog doen!"

Een grommend bruisen als van de donder wekte hem uit zijn droom. Het kwam van beneden, van bijna onder zijn voeten. De schimmel wilde plotseling niet meer verder. Wat was dat?..... Het paard sprong terug en hij voelde, hoe een stuk van de dijk vlak voor hem in de diepte stortte. Hij sperde de ogen wijd open, schudde de droom van zich af. Hij was juist bij de oude dijk, de schimmel had er met de voorbenen reeds op gestaan. Onwillekeurig dreef hij het paard nog verder terug. De wolken gleden op dat ogenblik voor de maan weg en een mild licht viel op het afgrijselijke, dat vlak onder zijn voeten gebeurde: schuimend en sissend stortte het water zich in de diepte van de oude polder. Bijna buiten zinnen staarde Hauke er op. Het was een zondvloed, om dieren en mensen te verslinden.

Weer trof een lichtschijn zijn ogen. Het was dezelfde van daar straks. Nog steeds brandde er licht op zijn terp!

En toen hij nu met wat meer moed verder de polder inkeek, bemerkte hij, dat het kolkend binnenstromende water nog niet veel verder dan honderd schreden in de polder gekomen was. Daarachter kon hij thans duidelijk de weg onderkennen, die uit de polder naar de dijk liep.

En hij zag nog meer: een kar, nee, een tweewielig wagentje kwam in dolle vaart naar de dijk toegereden, een vrouw, ja ook een kind zaten er in!

En almachtige God...zijn vrouw, zijn kind waren het!

Ze waren reeds dichtbij en de schuimende watermassa's drongen op hen toe. Een schreeuw van vertwijfeling barstte uit de borst van de dijkgraaf naar buiten. "Elke! Elke! Terug! Terug'." Storm en zee waren echter niet barmhartig, hun razen deed zijn woorden verstuiven: de storm greep zijn mantel en sleurde hemzelf bijna van zijn paard.

En zonder zijn gang in het minst te vertragen rolde het voertuigje de woedende vloedgolf tegemoet.

Toen zag hij, hoe zijn vrouw als in wanhoop de armen ophief. Had ze hem ontdekt en herkend?

Had het verlangen naar hem en de doodsangst om hem haar uit het veilige huis verdreven? En nu.....riep ze hem een laatste woord toe?

De vragen, die hem in zijn verbijstering door het hoofd vlogen, bleven zonder antwoord.

Van hem naar haar en van haar naar hem gingen alle woorden verloren.

Slechts het donderend geraas als van een ondergaande wereld klonk in zijn oren en liet geen plaats voor enig ander geluid.

"Mijn kind!.O Elke, mijn lieve trouwe Elke!" riep Hauke luid door de storm. Toen zonk er opnieuw een groot stuk van de dijk voor hem naar de diepte en donderend stortten er nieuwe watermassa's achteraan.

Nog eenmaal zag hij daar beneden de kop van het paard, de wielen van het voertuigje uit de banjerd opduiken, toen sloegen de kolkingen van het water er overheen.

De verstarde ogen van de man, die daar op de dijk zo eenzaam op zijn paard zat, zagen verder niets meer.

"Het einde!" mompelde hij alleen. Toen reed hij dicht op de afgrond toe.

Beneden in de polder begon het water nu zijn dorp te overstromen. Nog steeds zag hij, hoe het licht uit zijn huis door de duisternis tot hem kwam. Het leek nu echter ontziend, koud, iets dat niet meer bij hem behoorde.

Hij richtte zich hoog op en drukte het paard de sporen in de zijden. Het dier steigerde wild, bijna sloeg het over de kop heen, maar de kracht van de man hield het nog juist in bedwang.

"Vooruit!" riep hij nog eenmaal, zoals hij het zo vaak had geroepen, als hun een flinke rit te wachten stond.

"Here God, neem mij als offer, en spaar de anderen!"

Nog een slag met de sporen, een schreeuw van de schimmel, die storm en golfgebruus overstemde, een doffe slag in het snel voortschietende water, een korte strijd.

Glanzend zag de maan nu van de hemel naar de aarde, maar daar beneden op de dijk was geen leven meer, er was alleen het gewoel van de wilde golven, die spoedig daarop de oude polder volkomen overspoelden. Toch stak nog steeds de hoeve op de terp van Hauke Haien boven de watervloed uit en nog steeds gleed van daar de lichtstraal door de duisternis.

Op de hoge gronden van de geest werden de huizen langzamerhand geheel in de nacht opgenomen, maar ook daar brandde nog lang en eenzaam een licht, het kwam van de kerktoren en trilde hoog boven de schuimende golven.

FA.SCHOORL....."hier is Norddeich radio..."

Een waterdicht horloge vindt u bij LEIJDEKKERS.

WATERSPORTCENTRUM DUINKER vóórdat u het ruime sop kiest.

Muiterij aan boord? Ja, er was geen brood van TIMMER.

FIRST LADY en u slaagt met vlag en wimpel.

U wilt erop timmeren? BAKKER'S IJZERHANDEL.

DE RABOBANK voor geld en goede raad.

En niet op zand gebouwd.....MAKELAARDIJ EELMAN.

SCHOENMAKER..de werf voor gestrande auto's.

Even aanleggen in de KOFFIESHOP.

DROS'MAGAZIJN : van galjoen tot torpedojager.

U wilt zich verschansen? BOUW-EN INFORMATIECENTRUM RAB.

RAN'S VLEEShouwerij: stormweer, snertweer. Een lekkere kluif.

Ondergestoven? Roep FA.VAN TATENHOVE.

IN EEN SEIZOEN DRIE KEER MET WIT TEGEN DEZELFDE TEGENSTANDER ????

Clubkampioen G.van Es mocht reeds tweemaal met zwart rivaal J.Dros bekampen. In de derde ronde heeft hij opnieuw zwart. Er zijn ongetwijfeld andere A-spelers die door de lotingen iets dergelijks overkomt. Niets aan te doen? Toch, m.i.

We zouden de laatste loting (1.J.Dros 2.H.Broekema 3.M.Vittali 4.P.Eelman 5.J.Rommets 6.G.van Es 7.A.Bakker 8.A.Terpstra) niet meer door een nieuwe loting moeten laten volgen. De spelers houden hun nummer.

Eerste periode: spelen overeenkomstig het rooster op de kaart.

Tweede periode: idem, met verwisselde kleuren. De twee gepromoveerde B-spelers hebben de nummers van de twee gedegradeerde spelers gekregen.

Echter: nu wordt er voor het begin van de tweede periode geloot met welke van de 7 rondes er wordt begonnen. Volgorde dan bijv.: 5-6-7-1-2-3-4.

Derde periode: zoals in de eerste periode.

Opnieuw loting voor de volgorde van de rondes, nu helemaal hutsgeklutst. (bijv.: 3-7-2-1-6-4-5) Met de promovendi kunnen zich perikelen voordoen. Indien een speler weer "terug" komt en zich op zijn oude stekkie opnieuw voor een periode met vier keer zwart ziet geplaatst. Omdat er twee van zulke "stekkies" zijn, is een ruil van nummer hier soms (misschien) mogelijk.

Vierde periode en dat is in het volgende seizoen: zie tweede periode. Enzovoort, enzovoort.

De domino-stenen van de voorzitter worden zo ook niet overbodig. Wat nog mogelijk is: de derde en laatste ronde van dit seizoen al met verwisselde kleuren te spelen. Er zijn echter al verwachtingen gewekt, men rekent al op "een gegeven", reden voor mij, om daar maar niet op aan te dringen. (met de gedachte spelen, heet zoiets).

EN PASSANT II heeft nog vier wedstrijden voor de boeg.

Tegenstanders zijn Magnus (dat van MSC 5 won..), het geduchte Strandloper 2, Warmenhuizen en Anna Paulowna. Alle spelers zijn nog beschikbaar en misschien zijn bij kampioenskansen P.Eelman en P.Bakelaar in staat om als geheim wapen mee te helpen E.P.II in de derde klasse terug te brengen....(?)

EN PASSANT I gaat zo goed als zeker (na winst op W'meer en Magnus, -uitkijken toch-) beslissingswedstrijden tegemoet. MOCHT DAT tot promotie leiden, dan kunnen we ons toch niet beperken tot hoera-kreten in T.C. en E.D., nietwaar? Suggestie: niet aan feest, maar aan Aartswoud denken.

COPIE E.D.51 wordt zeer op prijs gesteld.

Dat afsluitende nummer kan met medewerking van enkele leden wat meer op het clubgebeuren betrekking hebben, dan de lezers dit seizoen gewend zijn. Nummer 51 verschijnt eind maart. Het financiële reilen en zeilen kan dan nog als maartse bui over U heen komen. (grapje: zijn er nog lui die "zwart" spelen?)

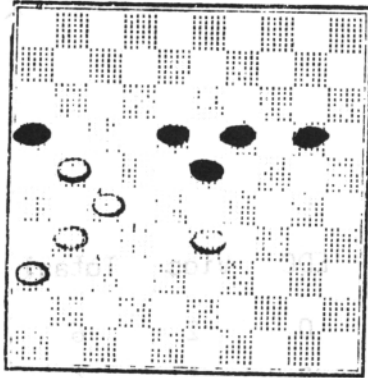
Scoretabel bondswedstrijden 1981/82

	Damlust	SNA	Probleem	HDC	EDC	Vios	Totaal
P. Bakelaar	0	2	0	2	0	2	6
J. Hooijberg	2	1	1	1	9	1	6
J. van Heerwaarden	1	0	0	0	0	1	2
W. Bakker			1	0	0	2	3
J. Trap	2	0	1	0	0	1	4
M. Vittali	0	0	0	2		2	4
C. Vinke	2	1	0	2	2	0	7 TOPSCORER
F. Kuiper	0	0	0	0	1		1
R. Brouwer					1	1	2
G. van Es		2					2
n.o.	0						
	—	—	—	—	—	—	—
	7	6	3	7	4	10	37

De stand in de onderlinge competitie bijgewerkt tot en met 12 januari 1982.

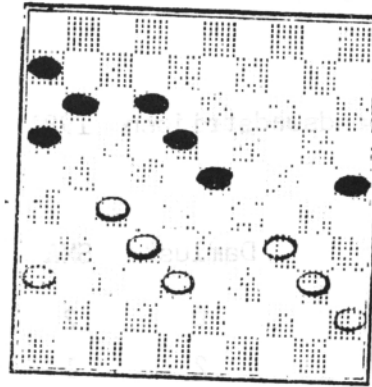
	gesp.	gew.	rem.	verl.	pnt.	%
1. P. Bakelaar	8	5	3	0	13	81,25
2. R. Brouwer	12	6	4	2	16	66,67
3. J. Hooijberg	14	6	6	2	18	64,29
4. J.v.Heerwaarden	16	7	3	6	17	53,13
5. C. Vinke	8	4	1	4	9	50
6. W. Bakker	5	2	0	3	4	40
7. A. Brouwer	8	2	2	4	6	37,50
8. F. Kuiper	15	3	5	7	11	36,67
9. B.v.Leeuwen	11	1	2	8	4	18,18

Hielzet

1. 33-28 23x32
2. 27x38 16x27
3. 31x15

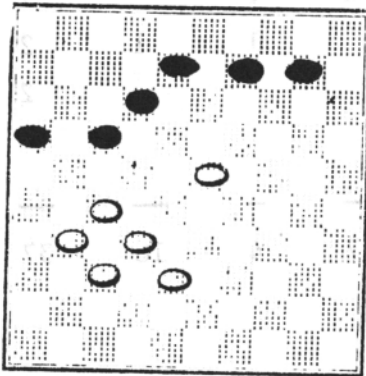
Coupe Philippe

1. 27-22 18x27
2. 32x21 16x27
3. 34-30 25x34
4. 27-21 16x36
5. 37-31 36x27
6. 32x 5

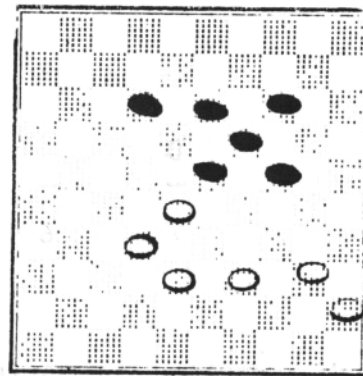
22.

Coupe Mazette

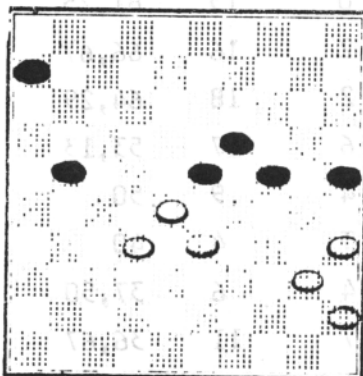
1. 23-10 12x23
2. 27-21 16x36
3. 37-31 36x27
4. 32x 5

Coup Royal

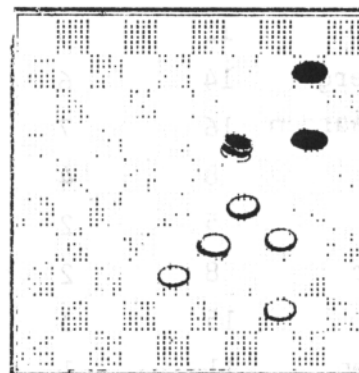
1. 32-27 23x34
2. 40x 7

Coupe Raichenbach

1. 33-29 24x22
2. 35-30 25x34
3. 40x16 19-23
4. 40-34 23-29
5. 32-28

Coupe de Ture

1. 29-23 19x29
- Meerslag over de schijven 23,28, 44,34. Schijf 23 fungeert tevens als stopschijf, omdat de zwarte dam niet tweemaal over dezelfde schijf mag heenslaan. De regel is daarom ook, dat men eerst de slag uitvoert en daarna pas de geslagen schijven (dammen) van het bord afhaalt. Een zeldzame en moeilijke regel.